

ББК 67.9 (4Укр) 304 я 73
УДК 346.26 (075.8)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (Лист № 11/11-9496 від 13.10.2011 р.)

Рецензенти:

Семчик В.І. - д.ю.н., професор, член-кор. НАН України, головний науковий співробітник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України;

Віхров О.П. - д.ю.н., доцент, завідувач кафедри Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Бевз С.І.

Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / За заг. ред. С.І. Бевз / Бевз С.І. - К.: ПП "Фірма "Гранмна", 2012. - 292 с.

ISBN 978-966-2726-06-0

У навчальному посібнику відповідно до положень чинного законодавства схематично зображено всі теми загальної частини курсу "Підприємницьке право"; розкрито визначення та ознаки найважливіших понять навчальної дисципліни.

Для студентів юридичних та економічних факультетів, викладачів, науковців та всіх, кому цікаві питання правового регулювання підприємництва.

КОЛЕКТИВ АВТОРІВ Передмова: к.ю.н., професор Бошицький Ю.Л.; **Тема 1:** к.ю.н., доцент Бевз С.І.; **Тема 2:** к.ю.н., доцент Бевз С.І.; **Тема 3:** к.ю.н., доцент Бевз С.І.; **Тема 4:** к.ю.н. Похиленко І.С. **Тема 5:** Загрішева Н.В.; **Тема 6:** к.ю.н. Кравець І.М.; **Тема 7:** к.ю.н. Кравець І.М.; **Тема 8:** Сонюк В.А.; **Тема 9:** к.ю.н. Остапович Г.М.; **Тема 10:** Загрішева Н.В.; **Тема 11:** д.ю.н., проф. Поляков Б.М.; **Тема 12:** к.ю.н. Шамрай І.А., к.ю.н. Подоляк С.А.; **Тема 13:** к.ю.н., доцент Кравченко Л.М.; **Тема 14:** к.ю.н., доцент Бевз С.І.; **Тема 15:** к.ю.н. Похиленко І.С.; **Тема 16:** к.ю.н. Похиленко І.С.

© Бевз С.І.
© ПП "Фірма "Гранмна"

ЗМІСТ

Передмова	3
Тема 1. Поняття, система та джерела підприємницького права	
1.1. Поняття, предмет та функції підприємницького права	5
1.2. Метод та система підприємницького права	7
1.3. Джерела підприємницького права	8
Запитання для самоконтролю	11
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	11
Тема 2. Поняття та види підприємницької діяльності	
2.1. Поняття підприємницької діяльності, її ознаки та принципи	13
2.2. Види підприємницької діяльності	15
2.3. Поняття та види суб'єктів підприємницької діяльності	17
Запитання для самоконтролю	19
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	19
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт підприємницької діяльності	
3.1. Правовий статус фізичної особи у сфері підприємництва	23
3.2. Законодавчі обмеження права фізичної особи на зайняття підприємництвом	26
Запитання для самоконтролю	27
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	28
Тема 4. Правове становище підприємств	
4.1. Поняття, ознаки та види підприємств за законодавством України	30
4.2. Порядок створення підприємств	36
4.3. Види та зміст установчих документів підприємств	37
4.4. Організаційна структура підприємства	38
4.5. Правовий статус окремих видів підприємств - суб'єктів підприємницької діяльності	41
4.5.1. Державне унітарне підприємство	41
4.5.2. Комунальне унітарне підприємство	43
4.5.3. Підприємства колективної власності	44
4.5.4. Підприємства приватної власності	48
Запитання самоконтролю	49
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	49
Тема 5. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності	
5.1. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України	53
5.2. Порядок створення та функціонування господарських товариств різних видів	57
5.3. Особливості змісту установчих документів господарських товариств	62
Запитання для самоконтролю	65
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	65
Тема 6. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств	

	6.1. Поняття та види об'єднань підприємств	68
	6.2. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств	71
	6.3. Управління об'єднаннями підприємств	77
	6.4. Холдингові групи як вид господарських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи	79
	Запитання для самоконтролю	82
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	82
Тема 7.	Суб'єкти організаційно-господарських повноважень у підприємницьких правовідносинах	
	7.1. Поняття та ознаки суб'єктів організаційно-господарських повноважень	86
	7.2. Класифікація суб'єктів організаційно-господарських повноважень	89
	7.3. Органи державної влади та місцевого самоврядування як суб'єкти організаційно-господарських повноважень	92
	7.4. Господарські об'єднання та власники майна як суб'єкти організаційно-господарських повноважень	97
	Запитання для самоконтролю	100
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	100
Тема 8.	Порядок створення суб'єктів підприємницької діяльності	
	8.1. Порядок створення суб'єктів підприємницької діяльності	104
	8.2. Порядок державної реєстрації фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності	106
	8.3. Порядок реєстрації юридичних осіб	108
	8.4. Взяття на облік суб'єктів підприємницької діяльності в державних органах та установах	111
	8.5. Порядок внесення змін до установчих документів юридичних осіб. Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу- підприємця	112
	Запитання до самоконтролю	116
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	116
Тема 9.	Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності	
	9.1. Поняття та види майна в підприємницькій діяльності	120
	9.2. Цінні папери в підприємницькій діяльності	122
	9.3. Інтелектуальна власність в підприємницькій діяльності	126
	9.4. Джерела формування майна господарюючих суб'єктів	127
	9.5. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	128
	9.6. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання	129
	Запитання для самоконтролю	131
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	131
Тема 10.	Припинення діяльності суб'єктів підприємництва	
	10.1. Поняття та припинення суб'єктів підприємництва	136
	10.2. Порядок ліквідації та реорганізації суб'єктів підприємництва	139
	10.3. Порядок ліквідації фізичної особи - підприємця	149
	Запитання для самоконтролю	151
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	151
Тема 11.	Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	
	11.1 Поняття та види відносин неспроможності	154
	11.2. Поняття неплатоспроможності та банкрутства	155
	11.3. Порушення справи про банкрутство	158
	11.4. Судові процедури, що застосовуються до боржника	161
	Запитання для самоконтролю	165
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	165
Тема 12.	Господарські договори у підприємницькій діяльності	
	12.1. Поняття господарського зобов'язання та господарського договору	168
	12.2. Ознаки господарських договорів та види договорів у сфері підприємницької діяльності	170
	12.3. Зміст та форма господарських договорів	172
	12.4. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів	175
	Питання для самоконтролю	184
	Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	184
Тема 13.	Відповідальність за правопорушення у підприємницькій діяльності	
	13.1. Поняття, види та форми юридичної відповідальності у підприємницькому праві	186
	13.2. Договірна відповідальність, відшкодування збитків. Підстави звільнення від відповідальності в договірних правовідносинах	188
	13.3. Господарсько-правова відповідальність у сфері підприємницької діяльності	193
	13.4. Адміністративна відповідальність у сфері підприємницької діяльності	197

13.5. Кримінальна відповідальність у сфері підприємницької діяльності	199
Запитання для самоконтролю	200
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	200
Тема 14. Державне регулювання підприємницької діяльності	
14.1. Поняття та принципи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності	203
14.2. Поняття та засоби здійснення державного регулювання підприємництва	205
14.2.1. Державне замовлення у сфері підприємництва	206
14.2.2. Ліцензування, патентування та квотування певних видів господарської діяльності	208
14.2.3. Технічне регулювання підприємницької діяльності	215
14.2.4. Державна підтримка суб'єктів підприємницької діяльності	224
14.3. Державний контроль та нагляд за підприємницькою діяльністю	229
Запитання для самоконтролю	238
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	239
Тема 15. Правове регулювання економічної конкуренції	
15.1. Правові основи розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності	241
15.2. Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства України	244
15.3. Класифікація порушень конкурентного законодавства	249
15.4. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства	261
Запитання для самоконтролю	266
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	266
Тема 16. Захист прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	
16.1. Способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	270
16.2. Форми захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності	272
16.2.1. Нотаріальний захист прав та інтересів підприємців	272
16.2.2. Судовий захист прав суб'єктів підприємницької діяльності	274
16.2.3. Вирішення спорів між суб'єктами підприємницької діяльності третейськими судами	280
Запитання для самоконтролю	284
Перелік нормативно-правових актів та рекомендованої літератури	284